

АРХИВ ВОЈВОДИНЕ НОВИ САД - СРБИЈА И ЦРНА ГОРА

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІСТОРИЧНИЙ АРХИВ
УКРАЇНИ - КИЇВ

РОСИЙСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ВОЕННО - ІСТОРИЧЕСКИЙ
АРХИВ - МОСКВА

**НОВА СРБИЈА И СЛАВЕНОСРБИЈА
У РУСКОМ ЦАРСТВУ
ПОЛОВИНОМ 18. ВЕКА**

ІЗЛОЖБА

Поводом 250-годишњице Сеобе Срба у Руско Царство,
половином 18. века,
под покровитељством Извршног већа Војводине
Нови Сад, мај, 2003.

НОВА СРБИЈА И СЛАВЕНОСРБИЈА

Сеобе Срба у Русију почеле су још почетком XVIII века за време владавине пара **Петра I Великог** и његове кћерке царице **Ане**. Од тих Срба формиран је први Српски хусарски пук, 1727. године, који је бројао око 600 хусара (коњаника). Нови талас исељеника који је започео 1751. године, био је много бројнији и трајао је и поред постепеног јењавања, наредних десетак и више година. Сеоба је подстицана активностима царског двора и обећањима руске царице **Јелисавете Петровне** о бољем положају и бржем напретовању досељених Срба на „Украјинској утврђеној линији“. Оцене о броју досељених Срба варирају између десет и двадесет хиљада - што је у оно доба, било од великог демографског значаја. Од досељених Срба установљене су, на подручју данашње Украјине две посебне једна од друге знатно удаљене области: „**Нова Србија**“ (успостављена и уређена указом царице **Јелисавете**, 1752.) и „**Славјаносрбија**“ (успостављена 1753, а уређена по угледу на „**Нову Србију**“).

У „**Новој Србији**“, у којој је војну и цивилну власт имао генерал **Јован Хорват**, устројена су два српска пука по двадесет чета - насеља („шанчева“), од којих је више њих добило називе из „старог краја“ (Варајдин, Вуковар, Сомбор, Суботица, Турција, Мопорин, Камџа, Мартонош, Бечеј, Панчево, Косово - далматинско и др.).

У „**Славјаносрбији**“ су управљали, сваки са својим српским хусарским пуком, генерали **Јован Шевић** и **Рајко де Прерадовић**, а у сваком пуку основано је по 16 насеља - шанчева.

Аутономија ових двеју области трајала је веома кратко, до 1764. године, кад су обе укинуте реформама руске царице **Катерине II Велике**. Број асимилацији досељених Срба највише су допринели ове околности: прилив досељеника других националности, женитвом и мешањем са већинским украјинским и руским стационираним, иста (православна) вера и брзо напретовање у војној служби и племићкој хијерархији.

После 250 година од како је „српски национ“ кренуо у ову сеобу, сада су колико нам је познато, пријатан пут, одаје у Србији, пред нашим очима и срцима, документи о нашим прецима који су за себе казивали да су они: српски. Захваљност за то дугујемо нашим пријатељима из Украјине и Русије.

Мр Сређко Лазих

Каталог докумената

Изложба се састоји од 14 хронолошки постављених композиција:

1. Из историје досељавања Срба у руско царство	2 панела
2. Досељавање и оснивање српских насељеника у Украјини	2 панела
3. Нова Србија	4 панела
4. Побуна Црногорца	1 панел
5. Комбила т/п Јована Хорвата	1 панел
6. Славеносрбија	3 панела
7. Живот српских досељеника са украјинским становништвом	4 панела
8. Учишће српских војника у ратовима ван руских граница	1 панел
9. Команда т/м Јована Шевића	1 панел
10. Далматинци попуњавају пукове у Новој Србији и Славеносрбији	1 панел
11. Команда т/м Рајко Прерадовића	1 панел
12. Крај Нове Србије и Славеносрбије	1 панел
13. Поклон документи, поводом 250 – годишњашце сеобе Срба у Руско Царство, од Руског државног војно-историјског архива	2 панела
14. Поклон документи, поводом 250 – годишњашце сеобе Срба у Руско Царство, од Централног државног историјског архива Украјине	2 панела

1. 1578, октобар 28, Луцк - Сведочанство судског извршиоца Луцког среза, Григорија Красносилског у судској расправи између Миколаја Муриновића, управитеља полоцког војводе Миколаја Дорогостајског, и Стефана Србина, управитеља кнегиње Марије Корешке.
Фонд 25, пописник 2, предмет 18, лист 715.

2. 1665, април 17. Писмо хетмана Ивана Брјуховецког московском цару Алексеју Михаиловичу, у којем пише о јуначкој смрти брацлавског пуковника Ивана Србина у Уману.

Акти који се односе на историју Јужне и Западне Русије, Т. 5, СПб 1867, стр. 268, 270.

3. 1732, јули 11, Глухов - Поведа хетмана Данила Апостола пензионисаном поручнику Хусарског пука Николи Колатонићу, Србину, који је оженио Украјинком да се његова кућа у граду Чернигову ослобађа обавезног примана подставара.

Фонд 51, пописник 3, предмет 4112, лист 3.

4. Град Нежин Черниговске губерније, фотографија из 19. века

5. Списак војника Запорошке војске 1649, стр. 235 и 236

У саставу Брацлавског пука био је козак Самојло Србиненко, Перејаславског пука - Ласко Србиненко.

6. 1750-1752, Глухов - Изводи о служби Срба Радиона Луканова и његовог сина Јакима Радинова, старешине Иркљевској чети Миргородског пука и о његовом премештању у команду Ивана Хорвата.

Фонд 51, пописник 3, предмет 11214, лист 550.

7. Град Миргород Полтавске губерније, фотографија са почетка 20. века.

8. 1715, јули 10, Петербург - Указ руског императора Петра I хетману Ивану Скоропатском о постављењу Србина Михаила Милорадовића за чардачког пуковника на основу заслуга у рату са Турском.

Фонд 220, пописник 1, предмет 270, стр. 1.

9. 1733, септембар 17, Кијев - Сведочење запорошког атамана Семена Безпалог пред кијевским гуверниером В. П. Шереметјевим о враћању козака са територије Турске и о њиховом размештају на Запорожју. Посебно је истакао да међу 30.000 Запорожаца има 50 Срба који су побегли из Русије.

Фонд 59, пописник 1, предмет 318, стр. 30.

10. 1730, мај 30, Петербург - Указ руске царице Ане хетману Данилу Апостолу о постављењу пуковника чардачког пука Григорија Грџанке, на место Гаврила Милорадовића, разрешеног због злоупотребе положаја.

Фонд 1407, пописник 1, предмет 3, стр. 1.

11. Беленка о породици Божић, пореклом из Србије, наведено у „Малоросијском родословнику“, Том I, Кијев 1908.

Потпис украјинског племства саставио је Вадим Молдазевскиј.

12. Грб племићке породице Милорадовић.

Фонд 1219, пописник 3, предмет 5, стр. 6.

13. 1752, јануар 22, Санкт-Петербург - Одлука кабинета руске царице Јелисавете Петровне о исплати превоза сезун-мајору Хусарског пука, Димитрију Периду и капетану Петру Текелџи, који су били послати у Трансилванију ради куповине коња за царску шталу.

Фонд 59, пописник 1, предмет 2100, стр. 1.

14. 1745, март 30. - Указ Сената Генералној војној канцеларији о давању пуковнику Српског хусарског пука Стефану Витковићу, 100 домаћинстава у селима Брезовка, Михиници и Козилевска на територији Стародубског пука.

Фонд 51, пописник 3, предмет 19820, стр. 2.

15. 1752, мај 19, Петров Оток - Писмо генерал-мајора Ивана Глебова хетману Кирилу Розумовском о потреби да се пошаље 2000 радника из левообалских пукова за изградњу тврђаве Свете Јелисавете и других упорништа у Новој Србији.

Фонд 51, пописник 3, предмет 11214, лист 2, 11.

16. 1752, јуни 12, Тврђава Свете Јелисавете - Наредба генерал-мајора Ивана Глебова за четну управу у вароши Архангелогород да се становништво информисе о границама насеобина Нове Србије.

Фонд 51, пописник 3, предмет 11214, лист 386.

17. 1752, јули-август, Кијев - Текст заклетве коју су потписивали досељеници Ставеносрпске команде.

На меморандуму 1741. године.

Фонд 59, пописник 1, предмет 2186, лист 49.

18. Кијев, Подол. фотографија из 19. века

19. 1719, јануар 14, Глухов - Поведа хетмана Ивана Скоропатског мештанину града Нежин, Србину Константину Костенцком о ослобађању од дажбина.

Фонд 51, пописник 3, предмет 2641, лист 3.

20. Јелисаветград, данас - Кировоград, фотографија из 1917.

21. 1752, август 7. - новембар 23, Кијев - Извод из пописа путних трошкова до Кијева и трошкова боравка у Кијеву славеносрпских команди Рајка Прерадовића и Ивана Шенић, током 1752, потрошено 2217 рубаља и 95 копејки.

Фонд 59, пописник 1, предмет 2186, лист 40 - 44.

22. 1752, октобар 23, Санкт-Петербург - Указ руске царице Јелисавете Петровне за хегмана Кирила Розумовског о снабдевању храном за луѓе и за-стоку и о привременом смештају српских официра који су дошли као досељеници у Руску царевину.

Фонд 1407, пописник 1, предмет 38, лист 1.

23. Варош Васильков Кијевске губерније, фотографија из 1910. године. У 18. веку овде је била граница између Русије и Пољске.

24. Град Глухов који је у 18. веку био престоница Хетманске Украјине, фотографија са почетка 20. века.

25. 1752, јун 10, Беч - Писмо руског амбасадора у Аустрији М. П. Бестужева - Румина кијевском гувернеру М. И. Леонтијеву ради пружања помоћи за смештај српског свештеника Михаила Вани Ивановића у Кијеву.

Бестужев - Румин моли архимандрита Кијево-печерске лавре да подржи свештеника Ивановића.

Фонд 59, пописник 1, предмет 2192, стр. 3. и полеђина

26. 1752, октобар 23, Кијев - Рапорт из Кијевске губерске управе хегману Кирилу Розумовском о прелазу преко границе у варош Васильков и размештају по становима у Кијеву, на Подолу, Ивана Шенића и његове Славеносрпске команде - укупно 178 луѓи.

Фонд 59, пописник 1, предмет 2186, лист 2 и 5.

27. Украјински хетман Кирило Розумовски 1750-1764.

28. 1754, април 2, Кијев - Извештај потпуковника српске команде Ивана Шенића Кијевској губернији о добијању указа те губерније за смештај команде у Кијеву на Подолу.

Фонд 59, пописник 1, предмет 2487, стр. 1.

29. 1752, фебруар 3, Санкт-Петербург - Упутство Сената Руске царевине генерал-мајору артиљерије Ивану Глебову о насељавању Срба и особа других националности под командом генерал-мајора Ивана Хорвата у Заднепрову.

Полное собрание законов Российской империи - Т. ХІІІ. СПб, 1830, С. 598-605.

30. 1752, јун 30, варош Крилов Миргородског Пука - Извештај Криловске четне управе Миргородског пука о својеволјном заузимању станова за припадници Пандурског пука потпуковника Михаила Хорвата, укупно 90 особа.

Фонд 51, пописник 3, предмет 11214, лист 449а.

31. 1752, јули 5, Миргород - Извештај миргородског пуковника Федора Остроградског о притешљавањима које су трпели становници Архангелогорода и других вароши од досељеника из Нове Србије.

Фонд 51, пописник 3, предмет 112114, лист 384-385.

32. Јелисавета Петровна - руска царица (1741-1761)

33. 1752, Глухов - Изводи из извештаја о току насељавања чети Нове Србије на подручју Цигуљевске чете Миргородског пука.

Фонд 51, пописник 3, предмет 11214, лист 770.

34. *Историја градова и села Украјине*. Кировоградска област, текст о Новоархангелску половином 18. века, ова варош је имала назив Архангелогород и била је у саставу Нове Србије.

35. Варош Новоархангелск Кировоградске области фотографија из 1970. године.

36. 1752, јули 9, Цигуљив, Нова Србија - Писмо генерал-мајора Ивана Глебова хегману Кирилу Розумовском о томе да становници Крилова нису пустили досељенике Пандурског пука Михаила Хорвата да користе пашњаке, шуме и сл.

Фонд 51, пописник 3, предмет 112114, лист 442-443.

37. Карта Нове Србије

38. Трг Кирова у Кировограду, 1958. године.

39. 1756, јули 6, Нова Србија - Писмо генерал-лајтнанта Ивана Хорвата атаману Војске запорошке са молбом да га обавештава о поверљивим пословима. Хорват је сматрао да као највиши командант у Новој Србији мора бити обавештен о питањима безбедности на границама и односима са Турском и Пољском, а не да се питања решавају без њега.

Фонд 229, пописник 1, предмет 21, лист 201.

40. 1753, јуни 18, Санкт-Петербург - Указ руске царице Јелисавете Петровне за хетмана Кирила Розумовског о начину смештаја и снабдевања храном за људе и стоку војних команди и пукова, који су бранили Нову Србију од евентуалних напада Татара и били намењени за борбу против „газдамака“ - украјинских побуњеника.

Фонд 1407, пописник 1, предмет 50, лист 1.

41. 1761, Нова Србија - Пасош који је Иван Хорват дао војном иследнику Леонтију Мелихову да би путовао у варош Смелу због преузимања двојине српских затвореника који су били тамо у затвору.

Фонд 1392, пописник 1, предмет 86, лист 1.

42. 1760, септембар 23, Тврђава Свете Јелисавете - Саопштење дејствителног статског саветника Андреја Фливерка о именованју управе у главној насеобини Нове Србије - Мирградском шанцу - Главној управи Новосрпског корпуса да она спада у надлежност Сената.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 19, лист 174.

43. Централна улица Кировограда, 1965. године.

44. 1763, септембар 4, Санкт-Петербург - Указ војне колегције за Андреја Фливерка да је поручник Константин Николетић послат у Нову Србију за насељавање.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 38, лист 206.

45. Варош Смела Кијевске губерније, фотографија са почетка 20. века.

46. Село Комшиуватоје Новоукрајинског рејона Кировоградске области.

47. Карта Нове Србије, почетак 1760. године.

48. Село Пантазејевка Знајамског рејона Кировоградске области. У 18. веку оба села била су у саставу Нове Србије.

49. 1754, децембар 17, Санкт-Петербург - Извод из извештаја Колегција спољних послова Сенату као одговор на указе о изградњи тврђаве Свете Јелисавете.

Фонд 59, пописник 1, предмет 2501, стр. 1 и полеђина.

50. План тврђаве из 18. века по систему маршала Вобана.

Фонд 2213, пописник 1, предмет 44, стр. 6.

51. 1754, октобар 18. - Писмо кримског хана Арслан - Гиреја кијевском вишегубернеру Ивану Костјурину о шљу изградње тврђаве Свете Јелисавете.

Фонд 59, пописник 1, предмет 2499, стр. 1 - 4.

52. Планови шанчева.

Фонд 2213, пописник 1, предмет 44, стр. 34.

53. Тешка мортира.

54. 1754, април 29. - Писмо кијевског вишегубернера Ивана Костјуринга молдавском господару о мотивима изградње тврђаве Свете Јелисавете.

Фонд 59, пописник 1, предмет 2498, стр. 6 и полеђина.

55. Разни топ од 6 фунти.

Фонд 2213, пописник 1, предмет 45, стр. 31.

56. 1759, јануар 19, Санкт-Петербург - Указ руске царице Јелисавете Петровне Војном колегцији о Србима из Србије и Црне Горе (824 особе), који су били сакупљени у Кијеву, а упућени су за насељавање у Оренбуршку губернију. Њима је било дозвољено да се јављају са молбом за насељавање у Нову Србију, Славеносрбију, као и премештај у славеносрпске чете у војсци на фронту.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 14, лист 428.

57. 1757, мај - Списак имена оног дела Црногорске команде за који је одлучено да се насели у Славеносрбију заједно са командом генерал-мајора Шевича.

Фонд 59, пописник 1, предмет 3060, лист 36 - 39.

58. „Есеји о историји славенске колонизације у Новоросији“ Ј. Загорског. - Овај приказ је објављен у часопису „Војно историјски вестник“ 1912. година.

59. 1759, јули 4, Славеносрбија - Списак имена чланова Пригорске команде, који су прешли у Курску из Пригорске команде у команду Рајка Прерадовића.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 14, лист 36 - 40.

60. 1756, март 24, Нова Србија - Писмо Ивана Хорвата кнезу Љубомирском о чиновницима на руској граници који не пропуштају доселенике у Нову Србију.

Фонд 1393, пописник 1, предмет 71, лист 1 - 2.

61. 1759, август 24, Нова Србија - Извештај Ивана Хорвата Андреју Фливерку о нередима у Курску међу доселеницима који су били послати код Хорвата из Москве према долучи Пригорске команде са молбом да се бар један део који су се нашли у Славеносрбији, врати.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 14, лист 131.

62. Украјинско село у степи. Катеринославска губернија, фотографија из 1915. године.

63. Иван Хорват, генерал-лајтнант српске војске

64. Изглед артиљеријске батерије у саставу топова и мортира.

Фонд 2213, пописник 1, предмет 44, страница 62.

65. Границар на осматрању

66. 1759, новембар 7, Нова Србија - Извештај Ивана Хорвата Андреју Фливерку о нередима у Пригорској команди (69 особа), који су се доселили у варош Бориспољ у близини Кијева, и са молбом да њему предају 6 иницијатора тих нереда на челу са коњичким наредником Михаилом Филиповићем.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 14, лист 369

67. 1753, мај 17, Санкт-Петербург - Указ руске царице Јелисавете Петровне за хетмана Кирила Розумовског о ослобађању трговина плаћања царине за увоз робе у Нову Србију.

Фонд 1407, пописник 1, предмет 48, лист 1.

68. 1759, новембар 7, Нова Србија - Извештај Ивана Хорвата Андреју Фливерку о доласку у Славеносрбију 53 од 69 учесника нереда у Пригорској команди и са молбом да се они пошаљу у украјинско село Власоку, где је смештен Македонски хусарски пук.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 14, лист 371.

69. Карта Славеносрбије 1753 - 1764

70. 1756, јануар 5, - Списак трошкова за издржавање Славеносрбије током 1755, који је доставио војни благодотник у Славеносрпску комисију.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 9, лист 16.

71. 1756, фебруар 7, Лубин - Извештај Гендриха Христофорова из Лубенске пољске апотеке о давању лекова за Славеносрпску команду.

Списак ових лекова на латинском језику.

Фонд 1413, пописник 71, предмет 7, лист 203-204.

72. 1756, април 3, Славеносрбија - Извештај Рајка Прерадовића генерал-мајору Илији Библикову о исплати плате за хусарску децу сирочад.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 9, лист 155.

73. 1755, мај 29, Санкт-Петербург - Указ војног колегија за генерал-мајора Илију Библикова о опремању оружјем подофицира и редова из команде генерал-мајора Рајка Прерадовића.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 5, лист 49 - 50.

74. 1760, март 18, Запорошка Сеч - Нота из Управе Војске Запорошке у Славеносрпску комисију о наредби да се на територији Запорошка тражи каплар Коњаничког хусарског пука Иван Сербула.

Фонд 229, пописник 92, предмет 1, лист 9.

75. 1764, октобар 12, Запорошка Сеч - Извештај управе Запорошке Сечи хетману Кирилу Розумовском са молбом да прекине отимање земљишта која су се налазила у власништву Запорожца, јер су они претрпели велике територијалне губитке током насељавања Нове Србије и Новослободског пука.

Фонд 229, пописник 1, предмет 165, лист 60 и 65.

76. Логор запорошких козака у степи. Граница с краја 19. века.

77. 1758, октобар 12, Нова Србија - Писмо Ивана Хорвата атаману Војске Запорошке Григорију Федорову с молбом да се потраже бегунци из Нове Србије, и да се одобри пратња трговцу којег је Хорват послао са робом, са обећањем помоћи Запорошцима који ће дозгити у Нову Србију на сајам.

Фонд 229, пописник 1, предмет 18, лист 77.

78. Запоришки козак са пуном ратном опремом. Гравира 19. век.

79. 1752, јули 19, Глухов - Указ Генералне војне управе за полтавског и миргородског пуковника и атамана Запорошке Сече о давању земљишта на територији Пукова и Запорожја за српске досељенике, о исељавању украјинског становништва, о начину продаје кућа новопридошћим Србима.

Фонд 51, пописник 3, предмет 11214, лист 418 - 419.

80. Пољски топ „однорог“ од 10 фунти.

81. 1756, јуни 20, - Извештај Рајка Прерадовића генерал-мајору Илији Бибикову о разграничавању земљишта уз реку Бахму за насељавање једне од чета.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 6, лист 135 - 136.

82. 1756, октобар 12, Санкт-Петербург - Указ Сената генерал-мајору Илији Бибикову о давању дозволе за печење и продају ракије без пореза у Славеносрбији.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 8, лист 330 - 333.

83. 1757, март, Славеносрбија - Извештај Андреја Фливерка о његовом доласку у Славеносрпску комисију на основу императорског указа од 28. новембра 1756. и преузимању дужности начелника те комисије уместо генерал-мајора Бибикова.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 12, лист 19.

84. „Историја градова и села Украјине“, Воршиловградска област: Славеносрпск - ово насеље је настало 1753. године у оквиру Славеносрбије, у то доба имало је назив Подгорное.

85. 1762, октобар 29, - Текст заклетве за хусаре који су ступили у руско поданство и службу у Команду Шенића.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 36, лист 225.

86. Казна шпиритутенима, цртеж Тараса Шевченка. 1856 - 1857

87. 1763, новембар 20, - Извештај генерал-мајора Рајка Прерадовића Андреју Фливерку о кажњавању шпиритутена, битивању хусара који су оштетили сеоског старешину и двојицу сељака, осам пута по 1000 удараца.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 31, лист 219.

88. 1757, септембар 25, Санкт-Петербург - Указ Војног колегија Андреју Фливерку о истрази догађаја у којем су премијер-мајор Георгиј Прерадовић и његов ађутант Бедрјата оружјем јуришали на Бахмутску царину, од чега су страдали хусари, чувари и друге особе који су се налазили у згради царине.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 11, лист 237 - 238.

89. 1773, март 3, - Писмо Степана Храповичког војном писару Јакову Глоби с молбом да упише премијер-мајора Ивана Прерадовића у почасне козаке Војске Запорошке.

Фонд 229, пописник 1, предмет 232, лист 78.

90. План запорошког зимовишта. Цртеж с краја 19. века.

91. 1756, јануар 26, Острогонск - Нота пуковника Тевјашова Славено-српској комисији о давању козака из Острогонског пука у команде Рајка Прерадовића и Јована Шенића за чување Славеносрбије од Татара и Гаџамака.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 7, лист 167.

92. 1759, октобар 20, Бахмут - Извештај Андреја Фливерка о давању дозволе за повратак у отаџбину, у Цесарију Срба Рајка Поповића који ће ако остане у Славеносрбији бити запоређен у чин поручника.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 12, лист 432.

93. Град Луганск Катаринославске губерније. Почетак 20. века. У 18. веку ова територија је улазила у Славеносрбију.

94. 1765, септембар 4, Санкт-Петербург - Писмо атамана Петра Калинишевског војном судији Павелу Головагом о току преговора у врховним владајућим органима Русије о питању повратка земљишта Запорошцима, које је било одузето за насељавање Нове Србије, Новослободског пука, Славеносрбије и о томе да се руским чиновницима не жури у решењу овог питања.

Фонд 229, пописник 1, предмет 175, лист 150 - 152.

95. 1754, јуни 22. - Нота управе Кијевског пука за Кијевску духовну консисторију о давању радника, 96 људи опремљених алатом, коњским колима, храном за изградњу упоришта и зграда у Ново-миргородском, Могилњом, Камлиболотском, Петроостровском шанцу Нове Србије.
Фонд 127, пописник 1020, предмет 2381, лист 1, 11.
96. 1755, јуни, - Извештај Кијевске управе за Колегитј спољних послова о току преселавња украјинског Новослободског пука са земљишта заузетих за Нову Србију, на територију Запорошке Сече дуж река Демоткане, Самоукане и др.
Фонд 59, пописник 1, предмет 2660, лист 2 - 3.
97. 1756, фебруар 11, „Станша“ - козачко село Луганска - Извештај старешине Алексеја Ларионова генерал-мајору Библикову о резултатима извиђања у рејону Толсте Могиле.
Фонд 1413, пописник 1, предмет 7, лист 207.
98. Украјинске историјске песме у којима се спомињу Срби - доселеници. Штампане су у зборнику „Историјске песме“, Кијев, 1961.
99. Карта Нове Србије у украјинским областима, почетак 18. века.
100. 1756, новембар 23, Санкт-Петербург - Указ хетмана Кирила Розумовског за Генералну војну управу о давању 1000 козака из левообалских лукова за Нову Србију уместо ланцимилиционарских лукова за чување границе.
Фонд 51, пописник 3, предмет 13543, лист 1.
101. Украјинци из Левообалске Украјине: племиња и козачки пуковник крај 18. века.
102. 1760, децембар 4 - 6, Красниј Јар - Бахмут - Документа о разарању куће хусара Петра Мијоковића од стране официра Харковског пука Герасима Буцкима: извештај генерал-мајора Шенића, сведочанство Буцког са Финверковом одлуком.
Фонд 1413, пописник 1, предмет 18, лист 298, 300.
103. 1762, мај 2, - Извештај официра Харковског пука Дробинског о доласку заједно са командом козака - 80 особа у Славеносрбију.
Фонд 1413, пописник 1, предмет 24, лист 24.
104. Ушће река Буга и Симијухи, 1913.
105. 1757, децембар 10, Нова Србија - Наредба команданта Новосрпског корпуса генерал-лајтнанта Ивана Хорвата атаману Петру Калочевском у вези са тим како да поступи команда Запорожска која је била упућена у Нову Србију да се бори против гајдамака.
Фонд 229, пописник 1, предмет 44, лист 37.
106. Чувар границе од гајдамака (хајдука).
107. 1759, октобар 15, Красниј Јар - Извештај генерал-мајора Шенића Андреју Финверку о појави гајдамака у близини вароши Тор.
Фонд 1413, пописник 1, предмет 14, лист 478.
108. Иван Крипјакевич, „Срби у украјинској војсци 1650-1660.“. Овај текст украјинског историчара штампан је у часопису *Записки науцног друштва Тарас Шевченка*, књига 129, Лавов, 1920.
109. 1761, април 19, Тврђава Света Јелисавета - Нота Главне управе Новосрпског корпуса за команданта тврђаве Свете Јелисавете, Муран Јова о помоћи у потрази за гајдамацима који су напали кућу коњачког наредника Требинског, у шанцу Монорин.
Фонд 229, пописник 1, предмет 118, лист 9 - 10.
110. Карта Нове Србије, почетак 1760. године.
111. 1752, август 31, Цибулиа - Извештај генерал-мајора Ивана Глебовића кијевској губернији о указу Војног колегијума којим се одобрава војна пратња српским официрима као заштите од гајдамака.
Фонд 59, пописник 1, предмет 2127, стр. 1 и полеђина.
112. 1757, јули 15, Кош - Извештај кошевског атамана Данила Стефановића кијевском вицегубернатору Ивану Костурину о доласку гајдамака на територију Новослободског козачког пука и о гласинама да генерал Иван Хорват дозвољава гајдамацима пролаз кроз Нову Србију и територију Польске.
Фонд 59, пописник 1, предмет 2998, стр. 1 и полеђина, 9.
113. 1752, септембар 12, - Повеља руске царице Јелисавете Петровне хетману Кирилу Розумовском о накнадној прекоманди козака ради чувања Нове Србије од напада гајдамака и спољашњих непријатеља.
Фонд 51, пописник 3, предмет 11424, стр. 2 и полеђина.

114. 1754, јуни 20, Лубни - Извештај канцеларије Лубенског пука Генералној војној канцеларији о упућивању 350 козака и сељака као и коња и опреме за изградњу Каљинблатског, Могиланог и других шанчева на територији Нове Србије.

Фонд 51, пописник 3, предмет 18872, стр. 15 - 16.

115. 1763, Санкт-Петербург - Указ Војног колегијума за Андреја Фливерка о одлагању унапређења лајтнанта Павла Миоковића у капетана док не доведе у руску службу 100 људи који ће доћи у хусару у Славеносрбију, довео је само 47 људи.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 91, 94.

116. 1755, март 17, Запорошка Сеч - Репорт у име поглавара Запорошке Сечи у Кијевску губернску управу о информацији коју су сазнали на Криму запорошки извиђач Константин Србин, који је знао турски језик и његов колега Леонтиј Вешерњик, између осталог и о незадовољству турске и кримске владве насељавањем Нове Србије и грађењем упоришта у њој, о претњама Турака да прекину уговор о миру са Русијом и нападу Украјину у јесен те године.

Фонд 229, пописник 1, предмет 21, лист 54 - 55.

117. 1760, јули 4, Бахмут - Извештај Андреја Фливерка о унапређевању синова генерал-мајора Шевића, Ивана и Петра и њиховом премештању у славеносрпске чете руске војске на фронту.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 19, лист 144.

118. Гренадир Пандурског пука 1752. године.
Гренадирски официр Пандурског пука 1752. године.

119. 1763, јуни 5, Санкт-Петербург - Указ Војног колегијума за Андреја Фливерка о унапређењу лајтнанта Георгија Шевића у чин капетана, јер је довео у руску службу 125 људи.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 38, лист 88.

120. Проф. Д. И. Багалич, *Насељавање Јужне Украјине - Запорожеје и Новоросјски крај - и први почети њеног културног развоја*, Харков, 1920, корице и почетак 5. поглавља.

121. Хусар Жутог хусарског пука 1742. године.

122. 1765, јуни 17, - Указ управе Катерининске провинције о истраживању из списскова генерал-поручника Ивана Шевића и његовог сина, премјер-мајора Шевића који су умрли.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 44, лист 354.

123. 1763, април 8, Красниј Јар - Списак особа које је у руску службу довео током 1759 - 1763. године лајтнант Георгије Шевић, 125 људи који су дошли у Славеносрбију у команду генерал-мајора Шевића.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 39, лист 50 - 53.

124. 1760, јануар 6, Бахмут - Извештај Андреја Фливерка о премештању поручника Рајка Поповића из команде генерал-мајора Шевића у славеносрпске чете војске на фронту под командом генерал-фелд-маршала Салтикова.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 19, лист 9.

125. Топови тврђаве Свете Јелсаведе. Кировоград, 1969. године.

126. 1762, октобар 2, - Извештај генерал-мајора Рајка Прерадовића Андреју Фливерку о пријему за насељавање у Славеносрбију официра и редова Голштинског пука руске војске. Списак имена, означена национална припадност.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 31, лист 360 - 362, 385.

127. 1763, новембар 20, Санкт-Петербург - Указ руског цара Петра III о смештају за зимски период руске војске, између осталог и славеносрпских чета који су учествовали у борбама ван руских граница.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 31, лист 190, 191.

128. 1762-1763, - Сведочанства Срба који су ступили у хусарску службу у Славеносрбији у команду генерал-мајора Шевића: Јефтимија Флерковића, Петра Манојловића, Јанка Димитријевића, Јефтимија Клеженића.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 25, лист 839; предмет 36, лист 566-567; 356-357, 476, 444-445, 306-307; предмет 33, лист 190.

129. 1751-1753, - Резиденција владике далматинског Симеона Кончаревића.

130. 1760, Санкт-Петербург - Владика Симеон Кончаревић упознаје руску царичу Јелисавету Петровну са тешким приликама у Далмацији.

131. 1760, - Синод Руске цркве дозволио је Симеону Кончаревићу да чини одештвље, а митрополит Арсеније КијеВСКИ издао је грамату Лазару Вујиновићу да може вршити богослужења.

132. 1759, - Српски национ из Далмације смешта се у Нову Србију и Славеносрбију.

133. 1758, - Поред Ивана Хорвата Сенату се са молбом обраћају и официри из Нове Србије да се оствује Српска епархија на чијем би челу био владика С. Кончаревић.

134. После 1756, - Списак редова из команде генерал-мајора Рајка Прерадовића.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 3, лист 125-139.

135. Владика Симеон Кончаревић.

136. 1781, Далматински пук. Оставке на војну службу и прекоманде.

137. Кијево - Печерска лавра 1838. година.

138. 1776-1785, Далматински пук, унапређења у више чинове официра Далматинско - хусарског пука.

139. 1759, децембар 17, - Извештај генерал-мајора Рајка Прерадовића Андреју Фливерку о доласку у његову команду српског племића Данила Добровицког.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 15, лист 587.

140. ОФИЦИР МОЛДАВСКОГ ХУСАРСКОГ ПУКА

141. 1756, септембар 6, Санкт-Петербург - Указ Војног колегијума генерал-мајору Бибикову о премештању потпуковника Зорића из команде генерал-мајора Прерадовића у другу команду због конфликта који је настао међу њима.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 8, лист 176-177.

142. 1760, август 12, - Извештај Андреја Фливерка о ступању у руско поданство и одласку у команду Рајка Прерадовића српских племића Лазара Рубешића и Данила Добровицког.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 19, лист 159.

143. Пандур Новомиргородског гарнизонског пука 1760. године. Трубаџ Слободског хусарског пука 1742. године.

144. 1760, јануар 17, - Извештај Андреја Фливерка о ступању у руско поданство и одласку у команду Рајка Прерадовића, хусара између осталих Срба - Тодора Братулића и Луке и Лазара Перића.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 191, лист 16, 17 - 19.

145. 1763, август 8, Санкт-Петербург - Указ Војног колегијума Андреју Фливерку о унапређењу потпуковника Георгија Прерадовића у пуковника, за добру службу и успехе у довођењу људи из иностранства за насељавање Славеносрбије.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 38, лист 176.

146. 1764, мај 26, Санкт-Петербург - Наредба генерал-поручника Мелгунова Андреју Фливерку о премештању пуковника Георгија Прерадовића са његовим пуком у Фливеркову команду уместо у Шенгину, као што је било одлучено раније. Такође о Прерадовићевој обавези да чува шуму од уништавања.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 40, лист 197.

147. 1764, јуни 11, Санкт-Петербург - Реферат руских чиновника Вилбоа, Панина, Церитшова, Мелгунова, који је потписао царица Катарина II о укидању Славеносрбије, о уласку њене територије у састав Новоросијске губерније и именовану Катаринијском провинцијом.

148. 1764, новембар 30, - Текст заклетве команданта и официра Бахмутског хусарског пука са потписима официра Срба који су били премештени у овај пук из Славеносрбије.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 45, лист 326-327.

149. 1764, мај 25, Санкт-Петербург - Наредба генерал-поручника Мелгунова Андреју Фливерку о давању извештаја о команди, количини земљишта, људи, коња, оружја и опреме у Славеносрбији у вези са њеним укидањем.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 40, лист 92 - 93.

150. 1764, октобар, - Попис чета које су биле у саставу Прерадовићевих и Шевичевих пукова, извештај о њиховом новом смештају и о црквама у тим местима где су чете смештене.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 45, лист 412 - 414.]

151. 1732, мај 10, „Промеморија“ (писмена молба, подсетник) колегџи иностраних послова упућена Војној колегџи о оставци на службу и данашњу награду редовима - жолдирима у Тврђави Светог крста а у јединици Ивана Албанези, мајора „старог“ Српског хусарског пука.

152. 1752, фебруар 19, Извештај генерал - мајора Хорвата Војној колегџи о упућивању 15 људи, нежењених и без породице, из његовог пука у Српски хусарски пук, и о превођењу уместо њих из Српског хусарског пука истог броја људи нижег чина који би прешли у насеље ради војног увежбавања насељеника.

153. 1752, Копија регистра планова, фасада и профила тврђавских објеката и унутрашњег уређења тврђаве Свете Јелисавете, пројектоване ради изградње у новој Србији.

154. 1752, децембар 2, Текст Заклетве генерал - мајора Рајка де Прерадовића с његовим потписом.

155. 1753, јануар 15, Извештај Кијевске губернијске канцеларије Прателствудушћем сенату о довођењу на заклетву И. Крстића и И. Струзи који су дошли из „славеносрпског народа“ у пук генерал - мајора Јована Шевича.

156. 1758, март 5, Указ царице Јелисавете Петровне Војној колегџи о унапређењу потпуковника М. Зорића у чин пуковника и мајора П. Текелије у чин потпуковника хусарских пукова.

157. 1763, децембар 23, Извештај генерал - мајора Рајка де Прерадовића Војној колегџи с предлогом да се славеносрпски хусарски ескадрони у Славеносрпском Прерадовићевом пуку реформишу по обрасцу „старих“ хусарских пукова.

158. 1777, новембар 9, Извештај Војне колегџи о службовању и оставкама официра и подофицира Српског, Венгерског, Молдавског, Влашког, Бахмутског, Црног и Жутог хусарског пука.

159. 1763, септембар 17, Месечни извештај пуковника П. Текелије Војној колегџи о стању људства и коња у Српском хусарском пуку за септембар 1763. године.

160. 1763, септембар 17, Репорт пуковника П. Текелије Војној колегџи о старешинама штаб - официрима Српског хусарског пука.

161. 1783, јули, Извештај Војној колегџи о служби и оставкама бригадира грофа Г. Подгоричанина у Српском хусарском пуку, бригадира княза А. Стратимовића и потпуковника И. Кључаревског у Далматинском хусарском пуку.

Месечни извештај пуковника П. Текелије Војној колегџи о стању људства и коња у Српском хусарском пуку за септембар 1763.

Преко 300 докумената, фотографија, мапа и гравира сведочи о српској историји.

Мр Алексије Рачуница

Јелисавета Петровна
русска царица 1741-1761.
оставила је Нову Србију 1752,
а Славеносрбију 1753.

Јован Хорват
1720-1780.
командант Нове Србије

Катарина II
русска царица 1762-1796.
укинула је Нову Србију
и Славеносрбију 1764.

Рајко Прерадовић,
командант Славеносрбије

Генерал Петар Текелија 1720-1792
командант Српске „старог“ хусарског пука

